

หลักสูตร พัฒนาอาชีพการแปรรูปกล้วย

จำนวน 35 ชั่วโมง

ศูนย์การศึกษาอนุระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอคลองเขื่อน

- กลุ่มอาชีพเกษตรกรรม กลุ่มอาชีพอุตสาหกรรม กลุ่มอาชีพพาณิชย์กรรมและการบริการ
 กลุ่มอาชีพสร้างสรรค์ กลุ่มอาชีพเฉพาะทาง

ความเป็นมา

นโยบายและจุดเน้นการดำเนินงานสำนักงาน กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ได้กำหนดการพัฒนาหลักสูตรอาชีพระยะสั้น ที่เน้นการ New skill Up skill และ Re skill ที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ ความต้องการและความหลากหลายของกลุ่มเป้าหมาย เช่น ผู้พิการ ผู้สูงอายุ ความต้องการของตลาดแรงงาน และกลุ่มอาชีพใหม่ที่รองรับ Disruptive Technology และจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ ในกลุ่มอาชีพเกษตรกรรม อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม คหกรรม และอาชีพเฉพาะทาง ฯ ให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายที่อยู่ในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ด้วยการใช้เทคโนโลยีมาเพิ่มคุณภาพผลผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มให้ผลิตภัณฑ์ ซึ่งจะช่วยพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมและคหกรรมให้กับกลุ่มเป้าหมายในชุมชน

การจัดการศึกษาอาชีพในปัจจุบันมีความสำคัญมาก เพราะจะเป็นการพัฒนาประชากรของประเทศให้มีความรู้ความสามารถ และทักษะในการประกอบอาชีพ เป็นการแก้ปัญหาการว่างงานและส่งเสริมความเข้มแข็งให้แก่ เศรษฐกิจชุมชน ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดยุทธศาสตร์2555 ภายใต้กรอบเวลา 2 ปีที่จะพัฒนาศักยภาพของพื้นที่ใน 5 กลุ่มอาชีพใหม่ ให้สามารถแข่งขันได้ใน 5 ภูมิภาคหลักโลก “รู้เขา รู้เรา เเท่าทัน เพื่อแข่งขันได้ในเวทีโลก” ตลอดจนกำหนดภารกิจที่จะยกระดับการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถให้ประชาชนได้มีอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง โดยเน้นการบูรณาการให้สอดคล้องกับศักยภาพด้านต่างๆ มุ่งพัฒนาคนไทยให้ได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพและการมีงานทำอย่างมีคุณภาพทั่ว ถึง และเท่าเทียมกัน ประชาชนมีรายได้ที่มั่นคง และมีงานทำอย่างยั่งยืน มีความสามารถเชิงการแข่งขันทั้งในระดับภูมิภาคอาเซียนและระดับสากล ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาตลอดชีวิตในรูปแบบใหม่ที่สร้างความมั่นคงให้แก่ประชาชนและประเทศชาติ ในสภาพปัจจุบันมนุษย์เราได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ เช่น ด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมากเป็นอย่างมาก เมื่อจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นแต่ทรัพยากรธรรมชาติถูกใช้ไปอย่างรวดเร็ว และไม่เพียงพอต่อความต้องการ จึงจำเป็นอย่างยิ่ง ที่มนุษย์จะต้องสร้างขึ้นหรือทดแทนโดยวิธีการต่างๆ จึงได้นำนโยบาย ยุทธศาสตร์และความจำเป็น ดังกล่าวสู่การปฏิบัติเพื่อการพัฒนาหลักสูตรอาชีพให้กับกลุ่มเป้าหมาย และประชาชนมีรายได้และมีอาชีพเสริมจากการพัฒนาอาชีพการแปรรูปกล้วยที่หลากหลายรูปแบบที่น่าสนใจและนำไปปรับใช้ในการประกอบอาชีพ

ดังนั้น กศน.อำเภอคลองเขื่อน จึงได้จัดทำหลักสูตร พัฒนาอาชีพการแปรรูปกล้วยจัดทำขึ้นเพื่อตอบสนอง การเรียนรู้ของเกษตรกร และคนในชุมชนของอำเภอคลองเขื่อน ที่ต้องการจะสร้างรายได้จากทรัพยากร ที่มีอยู่ใน ท้องถิ่นและเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์สินค้าแปรรูปจากกล้วยที่แปลกใหม่ ตรงความต้องการของ ตลาดและสามารถสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชนได้ต่อไปอย่างยั่งยืน

หลักการของหลักสูตร

1. เป็นหลักสูตรที่เน้นการบูรณาการให้สอดคล้องกับศักยภาพของท้องถิ่นอำเภอคลองเขื่อน
2. มุ่งพัฒนาประชาชนในอำเภอคลองเขื่อนให้ได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพและการมีงานทำอย่างมี คุณภาพ ทัวถึงและเท่าเทียม สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง เป็นบุคคลที่เปี่ยมด้วยคุณธรรม จริยธรรม มี จิตสำนึกความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้บริโภคนในชุมชนและสังคม
3. ส่งเสริมความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน
4. เน้นการฝึกปฏิบัติจริงเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปประกอบอาชีพให้เกิดรายได้ ที่มั่นคงยั่งยืนในอาชีพ
5. ส่งเสริมให้มีการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์เข้าสู่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้
6. การจัดการเรียนรู้ มุ่งเน้นการอบรมสัมมนา เพื่อพัฒนากลุ่มเป้าหมายผู้ไม่มีอาชีพ หรือผู้ที่มีอาชีพแล้ว และต้องการพัฒนาอาชีพของตนให้มีความมั่นคง ให้มีความพร้อมที่จะทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีแนวคิดที่จะสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ใหม่ที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่อำเภอคลองเขื่อน
2. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะและมีคุณธรรมในการฝึกอาชีพการแปรรูปกล้วย
3. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถจัดการธุรกิจสามารถเป็นผู้ประกอบการรายย่อยและสร้างรายได้ที่มั่นคงให้กับ ตนเอง

กลุ่มเป้าหมาย

1. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
2. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

ระยะเวลา

เวลาเรียนตลอดหลักสูตร จำนวน 35 ชั่วโมง แบ่งเป็น

1. ภาคทฤษฎี จำนวน 10 ชั่วโมง
2. ภาคปฏิบัติ จำนวน 25 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร พัฒนาอาชีพการแปรรูปกล้วย

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1. ความรู้ เกี่ยวกับการ พัฒนาอาชีพ การแปรรูป กล้วย	1.1 เพื่อให้ได้เห็นความสำคัญของการพัฒนาอาชีพ การแปรรูปกล้วย 1.2 เพื่อให้รู้จักการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการพัฒนาอาชีพ การแปรรูปกล้วย 1.3 เพื่อให้ได้มองเห็นแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอาชีพการแปรรูปกล้วย 1.4 เพื่อให้ได้มองเห็นทิศทางการพัฒนาอาชีพการแปรรูปกล้วย	1.1 ความสำคัญของการพัฒนาอาชีพการแปรรูปกล้วย 1.2 ความเป็นไปได้ในการอาชีพการแปรรูปกล้วย 1.2.1 ความต้องการของตลาด 1.2.2 การจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ 1.3 ทิศทางการพัฒนาอาชีพการแปรรูปกล้วย	1.1 ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สถานประกอบการ สื่อของจริง สื่อบุคคลในชุมชน เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์และใช้ในการประกอบอาชีพที่มีความเป็นไปได้ในชุมชน 1.2 วิเคราะห์อาชีพที่จะสามารถเลือกประกอบอาชีพได้ในชุมชนจากข้อมูลต่าง ๆ 1.3 ครู ผู้เรียน และผู้รู้ ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับทิศการประกอบอาชีพในรูปแบบที่เหมาะสมกับตนเอง เช่น ลูกจ้าง เจ้าของกิจการ ร่วมทุน ฯลฯ โดยคำนึงศักยภาพ 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศ และทำเลที่ตั้งของแต่ละประเทศ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่ และศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่	5 ชม.	

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
2. การฝึกปฏิบัติจริงเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพการแปรรูปกล้วย	2.1. เพื่อให้ได้เรียนรู้การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ สถานที่ พื้นที่ ในการพัฒนาอาชีพการแปรรูปกล้วย	2.1 ชั้นการเตรียมวัสดุอุปกรณ์ สถานที่ พื้นที่ ในการพัฒนาอาชีพแปรรูปกล้วย	2.1 ให้ผู้เรียนได้ศึกษากระบวนการเตรียมวัสดุอุปกรณ์ สถานที่ พื้นที่ ในการพัฒนาอาชีพการแปรรูปกล้วย		5 ชม.
	2.2. เพื่อให้รู้จักการดูแลรักษาเพื่อบริโภคหรือจำหน่าย	2.2 ความรู้ที่เกี่ยวกับการดูแลรักษาเพื่อบริโภคหรือจำหน่าย	2.2 อภิปรายความรู้ที่เกี่ยวกับการดูแลรักษาเพื่อบริโภคหรือจำหน่าย		
	2.3. เพื่อให้รู้จักการคัดเลือกผลิตภัณฑ์ การออกแบบและตกแต่งผลิตภัณฑ์ การพัฒนาอาชีพการแปรรูปกล้วย	2.3 การคัดเลือกผลิตภัณฑ์ การออกแบบและตกแต่งผลิตภัณฑ์การพัฒนาอาชีพการแปรรูปกล้วย	2.3 ผู้เรียนฝึกการคัดเลือกผลิตภัณฑ์ การออกแบบและตกแต่งผลิตภัณฑ์การพัฒนาอาชีพการแปรรูปกล้วย		
	2.4 เพื่อให้ได้ฝึกปฏิบัติจริงในการพัฒนาอาชีพการแปรรูปกล้วย	2.4 ฝึกปฏิบัติจริงในการพัฒนาอาชีพการแปรรูปกล้วย - ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพการแปรรูปกล้วย - คุณธรรม จริยธรรมสำหรับพัฒนาอาชีพการแปรรูปกล้วย	2.4 ฝึกปฏิบัติจริงในการพัฒนาอาชีพการแปรรูปกล้วย 1. การคัดสรรวัตถุดิบ 2. การทำความสะอาด 3. ส่วนผสม 4. สาธิต/ฝึกปฏิบัติจริงตามขั้นตอนและวิธีการต่าง ๆ		

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
		- ความปลอดภัยในการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์	5. บรรจุหีบห่อพร้อมจำหน่าย 6. การคิดต้นทุน การตั้งราคาขาย กำไร		
3. การบริหารจัดการอาชีพ	3.1 เพื่อให้สามารถบริหารจัดการ และการควบคุมคุณภาพการพัฒนาอาชีพการแปรรูปกล้วย 3.2 เพื่อให้สามารถจัดการการตลาดในการพัฒนาอาชีพการแปรรูปกล้วย และทำฐานข้อมูลลูกค้า 3.3 เพื่อให้สามารถจัดการความเสี่ยง 3.4 เพื่อให้สามารถวางแผนการดำเนินงานในแบบตารางการปฏิบัติงาน (Gantt Chart)	3.1 การบริหารจัดการ และการควบคุมคุณภาพการพัฒนาอาชีพการแปรรูปกล้วย - การจัดการควบคุมคุณภาพ - การลดต้นทุน - การวางแผนการผลิต 3.2 การจัดการการตลาดในการพัฒนาอาชีพการแปรรูปกล้วย - การทำฐานข้อมูลลูกค้า - การประชาสัมพันธ์ - การทำบัญชี รายรับ – รายจ่าย - การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ - กระบวนการมาตรฐานสินค้า - การวางแผนการตลาด	3.1 ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การบริหารจัดการอาชีพ - ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการบริหารจัดการ - ศึกษากำหนดและการควบคุมคุณภาพผลผลิตที่ต้องการ - ศึกษาการลดต้นทุนการผลิตแต่คุณภาพคงเดิม - ศึกษา วิเคราะห์ ปัจจัยความเสี่ยงที่คาดว่าจะเกิดขึ้น และมีแนวทางในการจัดการความเสี่ยง 3.2 การบริหารจัดการการตลาด จัดให้ผู้เรียนศึกษา - ข้อมูลการตลาด และวิเคราะห์ความต้องการของตลาด - กำหนดทิศทาง เป้าหมาย และแผนการจัดการการตลาดที่เกี่ยวข้อง - ดำเนินการนำสินค้าเข้าสู่กระบวนการมาตรฐานสินค้า	5 ชม.	-

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
		3.3 การจัดการความเสี่ยง - การวิเคราะห์และควบคุมความเสี่ยง - ระยะเวลาที่แปรรูปกับการจำหน่าย - ราคาขาย - คู่แข่งขัน - การวางแผนการจัดการความเสี่ยง 3.4 การวางแผนการดำเนินงานในแบบตารางการปฏิบัติงาน (Gantt Chart)	3.3 การจัดการความเสี่ยง จัดให้ผู้เรียนศึกษา - ให้ผู้เรียนศึกษาเอกสารเรื่องการจัดการความเสี่ยง - ฝึกการวิเคราะห์การจัดการความเสี่ยง พร้อมการวางแผนการจัดการความเสี่ยง 3.4 การวางแผนการดำเนินงาน - ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องการวางแผนการดำเนินงานในแบบตารางการปฏิบัติงาน (Gantt Chart) - ฝึกปฏิบัติการทำแผนการประกอบตามแบบตารางการปฏิบัติงาน (Gantt Chart)		

สื่อการเรียนรู้

1. สื่อเอกสารความรู้ด้านการพัฒนาอาชีพการแปรรูปกล้วย
2. สื่อวัสดุอุปกรณ์ วัสดุดิบที่นำมาใช้ในการฝึกการฝึกปฏิบัติ

การวัดและประเมินผล

1. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
2. การประเมินผลงานระหว่างเรียนจากการปฏิบัติ ได้ผลงานที่มีคุณภาพสามารถสร้างรายได้ และจบหลักสูตร

เงื่อนไขการจบหลักสูตร

1. มีเวลาเรียนภาคทฤษฎีและการฝึกปฏิบัติไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการประเมินตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 60
3. ได้ผลงานการแปรรูปกล้วยที่มีคุณภาพเพียงพอที่จะสามารถนำไปจัดจำหน่ายได้

เอกสารหลักฐานการศึกษาที่จะได้รับหลังจากจบหลักสูตร

1. วุฒิบัตรออกโดยสถานศึกษา
2. ทะเบียนคุณวุฒิบัตร
3. หลักฐานการประเมินผล